

Geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft (*Orconectus virilis*)

Foto: Bram Koese

Bron: [Nederlands soortenregister](#)

De [geknoobelde Amerikaanse rivierkreeft](#) is een kreeft van gemiddelde omvang, maximaal 13 cm. Karakteristiek zijn de forse, lichte knobbels op de scharen.

Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2018: de geknoobelde Amerikaanse rivierkreeft komt voor in Nederland en Engeland. Hij kan zich ook vestigen in een groot aantal andere landen van Europa.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Deze en andere uitheemse rivierkreeftsoorten vreten onderwaterplanten en maken ze kapot. Dit heeft negatieve gevolgen voor inheemse soorten die afhankelijk zijn van deze planten, zoals diverse soorten vissen, amfibieën (in stilstaande wateren), kevers en vogels die broeden in waterplantenvegetaties. Ze eten ook eieren en larven van amfibieën en doordat ze de planten vernietigen hebben bijvoorbeeld watersalamanders geen mogelijkheid om hun eieren af te zetten. Deze negatieve effecten treden waarschijnlijk niet op grote schaal, maar vooral lokaal op. De kreeft is een potentiële vector voor de kreeftenpest. De kreeft is hier zelf niet gevoelig voor, maar de tegenwoordig zeer zeldzame inheemse rivierkreeft wel.

Door de graaf- en graasactiviteiten van de kreeften raakt water troebel en komen er veel meer voedingsstoffen (nutriënten) in het water. Dit is zeer ongewenst in wateren die juist helder moeten zijn. De kreeften kunnen ook sommige natuurherstelprojecten belemmeren. Door het vreten en kapotmaken van waterplanten zorgen de uitheemse rivierkreeften ervoor dat veenvorming moeizamer optreedt.

Effect op ecosystemendiensten^[2]

Er zijn geen effecten bekend

Overige effecten

Er is geen effect bekend op de volksgezondheid, de kreeftenpest is niet gevaarlijk voor mensen. De kreeften graven holen in de rivieroeveren. Dijken kunnen beschadigd worden. Het beschadigen van dijken levert economische schade. Ook de visserij kan schade ondervinden doordat ze aas stelen en gevangen vissen eten. Kreeften kunnen op land lopen en in tuinen, speelplaatsen en zelfs in huizen komen. Dit kan overlast opleveren.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van deze soort op de Unielijst van [EU-verordening 1143/2014](#).

Bron: [Europese risicobeoordeling](#)

Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2018: de geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft werd tot de plaatsing op de Unielijst op kleine schaal verhandeld en gehouden in tuinvijvers of aquaria. Waarschijnlijk is de kreeft ontsnapt of losgelaten op een aantal plaatsen in Nederland.

Effect op biodiversiteit / ecosysteem

Zie onder 'Europa'.

Effect op ecosysteemdiensten^[2]

Zie onder 'Europa'.

Overige effecten

De kreeften graven holen in de rivieroeveren. Dijken kunnen beschadigd worden, maar er zijn echter geen bewijzen dat dit in Nederland tot problemen heeft geleid.

Wet- en regelgeving

[EU-verordening 1143/2014](#)

De geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft staat sinds augustus 2016 op de Unielijst van invasieve exoten. Een soort die op de EU-lijst staat mag o.a. niet meer worden verhandeld en gehouden als huisdier. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. In de beheersaanpak in Nederland blijft (commerciële) bevissing en transport van levende kreeften voor consumptie mogelijk. Dit is vastgelegd in de [Vrijstelling](#) bevissing Chinese wolhandkrab en uitheemse rivierkreeften. Hierbij gelden wel voorwaarden. Zo moet voorkomen worden dat dieren zich kunnen voortplanten, ontsnappen en verspreiden tijdens de bevissing, de opslag, de handel, het transport, het houden en het gebruik van de betrokken dieren.

Wat te doen?

Particulieren en dierentuinen die deze soort al als huisdier in bezit hadden voordat de EU-lijst van kracht werd, mogen de dieren blijven houden totdat ze een natuurlijke dood sterven. Voorwaarden zijn wel dat de dieren niet kunnen ontsnappen en dat men zorgt dat ze zich niet kunnen voortplanten.

Meer info over de geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft

Oorsprongsgebied

Waarschijnlijk Noord-Amerika, maar onderzoek van DNA van een aantal dieren in Nederland en het Verenigd Koninkrijk toonde aan dat hun herkomst ergens anders moet liggen.

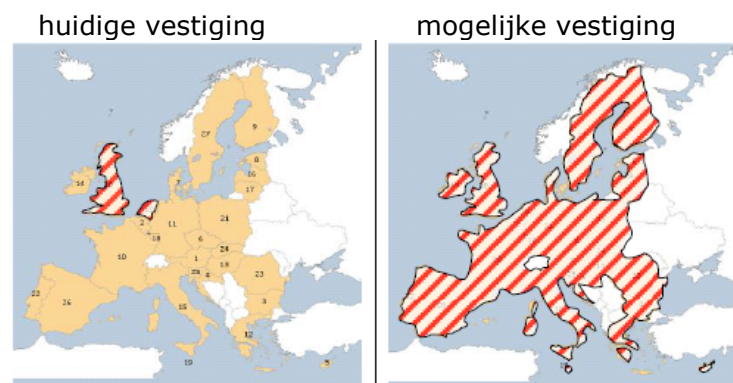
Habitat

Allerlei permanente, stilstaande of stromende wateren. Niet in water met een pH lager dan 5.5.

Introductieroute Europa

De geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft is waarschijnlijk geïmporteerd voor de handel en vervolgens ontsnapt of uitgezet. Verdere verspreiding treedt op door verplaatsingen door baggerwerkzaamheden.

Aanwezigheid in de EU

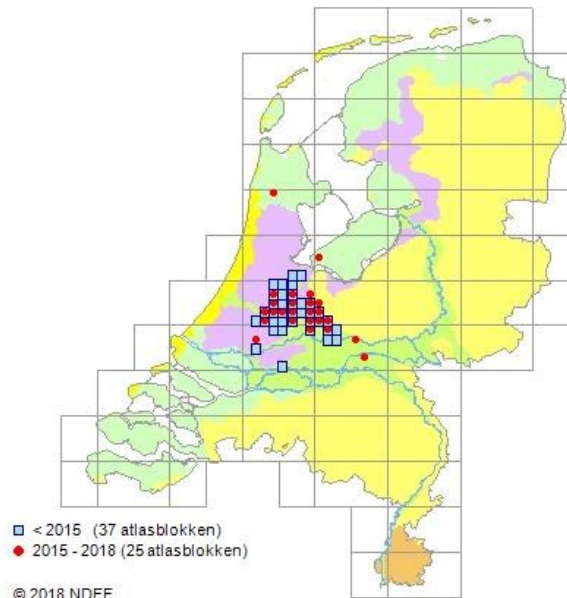

Introductieroute Nederland

De geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft werd op kleine schaal verhandeld en gehouden in tuinvijvers of aquaria. Waarschijnlijk is de kreeft ontsnapt of losgelaten op een aantal plaatsen in Nederland.

Aanwezigheid in Nederland

Stand van zaken in 2018: voor zover bekend zijn er een aantal populaties in het midden van Nederland.

Verspreiding geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft. Bron: verspreidingsatlas.nl

Eerste waarneming in de Nederlandse natuur: 2004.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Sinds 2010 is het in Nederland verboden de geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft uit te zetten in binnenwateren. De kans op introductie in Nederland is verder verminderd sinds de plaatsing op de EU-lijst in 2016. De geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft heeft zich al gevestigd in Nederland. De kreeft blijkt goed bestand tegen de Nederlandse winters. Ze verspreiden zich snel, met een snelheid van 2 km per jaar.

Risicobeoordeling

[Risicobeoordeling voor Nederland](#)

[Europese risicobeoordeling](#)

Bronnen

[Soes, D.M. en B. Koese, 2010. Invasive crayfish in the Netherlands: a preliminary risk analysis. Stichting EIS en Bureau Waardenburg. Rapportnummer EIS2010-01](#)

[Europese risicobeoordeling](#)

[Nederlands soortenregister](#)

verspreidingsatlas.nl

[CABI datasheet](#)

[EU-factsheet](#)

Laatste update: 21-03-2018